

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 9 października 2013 r.

w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kredycie konsumenckim oraz o zmianie ustawy – Kodeks wykroczeń

Krajowa Rada Sądownictwa po zapoznaniu się z tekstem przedłożonego jej do zaopiniowania poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kredycie konsumenckim oraz o zmianie ustawy – Kodeks wykroczeń zgłasza następujące uwagi do jego treści.

Zdaniem Krajowej Rady Sądownictwa, propozycja ustawowego wyznaczenia, maksymalnego pułapu kosztów kredytu konsumenckiego może doprowadzić do skutku odwrotnego od zamierzonego przez projektodawcę. Takie bowiem rozwiązanie zamiast chronić konsumenta przed nadmiernym kosztem kredytu będzie raczej zachętą dla kredytodawcy do oferowania kredytu o łącznym koszcie, ustalonym na maksymalnym poziomie dopuszczalnym według projektowanej ustawy .

Za co najmniej dyskusyjne, należy uznać proponowane rozwiązanie, zgodnie z którym – w okolicznościach wskazanych w projektowanym art. 5a ust. 2 zd. 2 do limitu kosztów kredytu zaliczone byłyby koszty związane z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy kredytu przez konsumenta. Według zamysłu projektodawcy przekroczenie owego limitu skutkowałoby zwolnieniem konsumenta z obowiązku zwrotu odsetek i innych kosztów kredytu, jak również nabyciem przez zeń uprawnienia do odstąpienia od umowy w każdym czasie.

Zdaniem Rady, pożądanym rozwiązaniem, które wpłynęłoby na poprawę sytuacji konsumenta - zwłaszcza mającego kłopoty z realizacją zobowiązań wobec kredytodawcy – a jednocześnie nie prowadziłoby do nadmiernego obciążenia kredytodawcy kosztami ochrony interesu konsumenta, byłoby ustawowe przesądzenie, iż wpłaty dokonywane przez

konsumenta na rzecz kredytodawcy, w pierwszej kolejności zaliczane by były na zaległy kapitał a nie odsetki. Dzięki temu poprawie uległaby struktura zadłużenia konsumenta, któremu łatwiej byłoby uwolnić się od ciężącego na nim zobowiązania wobec kredytodawcy, skoro zmniejszeniu ulegałaby kwota niespłaconego kapitału, będąca podstawą do naliczania odsetek. Rada uznaje nadto za przydatne, by ustawodawca wyraźnie przesądził, iż chwilą spełnienia świadczenia przez konsumenta jest moment dokonania przezeń wpłaty bądź złożenia polecenia przelewu na rzecz kredytodawcy, a nie dopiero moment zaksięgowania tej wpłaty przez kredytodawcę.

Krajowa Rada Sądownictwa krytycznie ocenia zamysł wprowadzenia do ustawy z dnia 20 maja 1970 r. Kodeks wykroczeń, (Dz.U. 2013 r., poz. 482 j.t.), projektowanej regulacji art. 138 ba, zawartej w art. 2 opiniowanego projektu. Krajowa Rada Sądownictwa stoi na stanowisku, któremu dała wyraz m.in. w opinii z dnia 20 kwietnia 2012 r. w przedmiocie projektu założeń projektu ustawy o ograniczeniu prawa karnego w obrocie gospodarczym, że sięganie po środki karnoprawne w celu regulacji obrotu cywilnoprawnego powinno być ostatecznością, gdy inne instrumenty prawne, w tym zwłaszcza cywilistyczne czy administracyjnoprawne, zawiodą. W tym też kontekście w szczególności zagrożenie karą aresztu, czynu wskazanego w projektowanym art. 138ba § 2 Rada uznaje za pozbawioną uzasadnienia nadregulację prawnokarną.